

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
Session de 1936-1937	N° 252		Zittingsjaar 1936-1937
	SEANCE du 28 avril 1937	VERGADERING van 28 April 1937	

PROPOSITION DE LOI
portant modification de la loi organique
de l'enseignement primaire.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le rapport de la Commission de l'Instruction publique du Sénat, chargée d'examiner le budget de l'Instruction publique pour l'exercice de 1937 (p. 33) porte comme conclusion :

« Il faut enfin que la situation matérielle du personnel enseignant cesse d'être injustement compromise par des arrêtés-lois qui le touchent plus durement que toute autre catégorie, tant au point de vue des traitements et des pensions que du recrutement raréfié des jeunes instituteurs et des compressions exceptionnelles qu'on leur inflige, car la réforme de l'enseignement ne peut se réaliser pleinement qu'avec un personnel enthousiaste et confiant, et non avec un personnel justement aigri par la série des mesures qui l'ont frappé dans sa situation matérielle inférieure à celle des instituteurs d'autres pays ».

A la lecture de l'excellent rapport présenté par M. Pié-rard, au nom de la Commission de l'Instruction pour la Chambre des Représentants, on dégage aussi la nécessité d'assurer le reclassement de l'instituteur.

Des mesures s'imposent...

Les différents arrêtés-lois pris dans la période de déflation ont particulièrement frappé l'instituteur primaire. De l'examen des différents barèmes des départements ministériels, il appert que les rémunérations accordées à un agent de 23 ans furent, en 1936 (1935) :

Instituteur de l'Etat	fr. 1,200.—
Commis-rédacteur	1,106.—
Commis aux écritures	970.—
Agréé	908.—
Facteur	892.—
Nettoyeur de voiture	884.—
Veilleur	877.—
Instituteur communal	870.—

WETSVOORSTEL
tot wijziging van de wet tot inrichting
van het lager onderwijs.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

Het verslag van de Commissie voor het Openbaar Onderwijs van den Senaat, belast met het onderzoek van de begroting van Openbaar Onderwijs voor het dienstjaar 1937 (blz. 33), behelst volgende conclusie :

« De stoffelijke toestand van het onderwijzend personeel moet ophouden in gevaar te worden gebracht door » besluit-wetten die het harder dan elke andere categorie » treffen, zoowel ten aanzien van de wedden en de pen- » sioenen als van de schaarschere aanwerving van jonge » onderwijzers en de uitzonderlijke besnoeiingen waarvan » zij het slachtoffer zijn. Want wij mogen nooit vergeten » dat hervorming van het onderwijs slechts mogelijk is » met een begeesterd en vertrouwend personeel, en niet » met een personeel dat terecht wrok koestert over de » maatregelen die het in zijn minderwaardigen stoffelijken » toestand hebben getroffen. »

Uit het uitstekend verslag voorgelegd door den heer Pié-rard namens de Commissie voor Openbaar Onderwijs van de Kamer der Volksvertegenwoordigers, blijkt insgelijks de noodzakelijkheid de herklasseering van den onderwijzer te verwezenlijken.

Maatregelen zijn dringend geworden...

De verschillende besluitwetten welke tijdens de deflatieperiode genomen werden, hebben vooral den lageren onderwijzer zwaar getroffen. Uit het onderzoek van de verschillende wedderoosters der ministerieele departementen blijkt dat de bezoldiging aan een beambte van 23 jaar verleend, in 1936 (1935) bedroegen :

Rijksonderwijzer	fr. 1,200.—
Klerk-opsteller	1,106.—
Schrijver	970.—
Aangestelde	908.—
Brievenbesteller	892.—
Rijtuigpoetser	884.—
Waker	877.—
Gemeenteonderwijzer	870.—

D'autre part, les différentes péréquations qui se sont succédé ont vraiment déclassé le personnel enseignant primaire.

Le projet de loi de 1928, ne fut pas à proprement parler une péréquation, mais simplement la répartition d'un crédit de 225 millions, ce qui ne permit pas au législateur d'accorder à l'instituteur une rémunération en rapport avec sa mission.

Ajoutons que si certaines catégories d'agents ont vu leur situation améliorée, par un arrêté ministériel, les instituteurs n'ont jamais vu leur sort pris en considération.

Si l'on prend comme critère le traitement du docteur fixé à 100, on constate qu'actuellement :

le régent touche 76 p. c. du docteur;
l'instituteur de l'Etat 64 p. c. (nommé en 1925);
l'instituteur communal marié 52.4 p. c.;
l'instituteur communal célibataire 50 p. c.

Voici quelle était la situation des différents agents dans la hiérarchie du personnel enseignant avant la guerre :

Docteur	100
Régent	75.3
Instituteur de l'Etat	65.4
Instituteur communal marié (rég. brux.)	67.3
Instituteur communal marié (rég. urb.)	57.5

L'instituteur primaire est vraiment déclassé, cette injustice doit être réparée.

Pour ces motifs, nous proposons la révision du barème, arrêté par les arrêtés 173 et 211. Le minimum serait de 16,800 et le maximum de 32,000 francs.

Un traitement de 16,800 francs représente 1,400 francs par mois et, défaction faite des retenues, il se réduit à 1,290 francs à peine.

A moins de ravalier complètement la profession d'instituteur, c'est un minimum en dessous duquel il nous paraît impossible de descendre.

Pour atteindre le maximum barémique, l'instituteur doit actuellement avoir 29 années de service. Nous estimons que cette période est trop longue et qu'il convient de la ramener à 25 ans.

C'est, en effet, vers 45 ans que les charges familiales de l'instituteur sont les plus lourdes, que les frais d'études de leurs enfants sont les plus élevés.

Notre proposition fixe les augmentations barémiques de telle sorte que l'instituteur puisse atteindre un minimum vital de 1.500 francs par mois à 23 ans.

Anderzijds, hebben de verschillende opeenvolgende péréquaties het onderwijzend lager personeel nog meer achteruitgesteld.

Het wetsontwerp van 1928 was eigenlijk geen péréquatie maar louter de verdeling van een krediet van 225 miljoen, wat aan den wetgever niet toegelaten heeft aan den onderwijzer een bezoldiging te geven in verhouding tot zijn taak.

Laten wij er bijvoegen dat, indien bij ministerieel besluit de toestand van sommige categorieën beambten verbeterd werd, het lot van de onderwijzers nooit in aanmerking kwam.

Wanneer men de wedde van doctor, op 100 bepaald, als maatstaf neemt, dan ziet men dat, voor het oogenblik :

de regent 76 t. h. van den doctor ontvangt;
de Rijksonderwijzer 64 t. h. (in 1925 benoemd);
de gehuwde gemeenteonderwijzer 52.4 t. h.;
de ongehuwde gemeenteonderwijzer 50 t. h.

Hierna de toestand van de verschillende leden van het personeel volgens de rangvolging bij het onderwijzend personeel, vóór den oorlog :

Doctor	100
Regent	75.3
Rijksonderwijzer	65.4
Gehuwd gemeenteonderwijzer (in het Brusselsche)	67.3
Gehuwd gemeenteonderwijzer (stedelijk gebied)	57.5

De lagere onderwijzer wordt werkelijk achteruitgesteld; deze onrechtvaardigheid moet hersteld worden.

Om deze redenen, stellen wij de herberekening voor van den wedderooster bepaald bij de besluiten 173 en 211. Het minimum zou 16,800 en het maximum 32,000 frank bedragen.

Een wedde van 16,800 frank komt neer op 1,400 frank per maand en, na aftrek van de afhoudingen, bedraagt zij nog slechts 1,290 frank.

Indien men het beroep van onderwijzer niet heelemaal kleineeren wil, is dit een minimum waaronder onmogelijk mag worden gegaan.

Om het maximum van den wedderooster te bereiken, moet de onderwijzer thans 29 dienstjaren tellen. Wij zijn van oordeel dat dit tijdperk te lang is en dat het op 25 jaren moet teruggebracht worden.

Inderdaad, rond de 45 jaar zijn de gezinslasten van den onderwijzer het zwaarst, zijn de studiekosten van hun kinderen het hoogst.

Ons voorstel bepaalt de periodieke verhoogingen derwijze, dat de onderwijzer het levensminimum van 1,500 frank per maand bereiken kan, op 23-jarigen leeftijd.

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE PREMIER.

L'arrêté 211 et l'arrêté 173, paragraphe B, sont abrogés.

ART. 2.

L'article 29 de la loi organique de l'enseignement primaire est modifié comme suit :

« Le conseil communal arrête le traitement de l'instituteur :

» Il comprend nécessairement :

1° pour tous les instituteurs : un traitement de base de 16,800 francs;

2° pour les chefs d'école : un supplément de direction fixé à 2,400, 3,600 et 4,800 francs, suivant que l'école est composée de 1 à 3 classes, de 4 à 6 classes ou de 7 classes et plus.

Les chefs d'école déchargés de classes ont droit au taux de 4,800 francs.

Dans tous les cas, le supplément de direction est réduit de moitié lorsque le bénéficiaire a la jouissance d'un local fourni par la commune qui utilise ses services. »

ART. 3.

L'article 31 A est modifié comme suit :

Il sera accordé 2 augmentations annuelles de 600 fr., 5 augmentations biennales de 1,200 francs, 4 augmentations triennales de 2,000 francs.

Toutefois, la dernière augmentation triennale sera de 3,200 francs pour les instituteurs non chefs d'école.

Elles prennent cours le 1er janvier ou le 1er juillet de chaque année. »

ART. 4.

Ajouter le paragraphe C, à l'article 31 :

L'instituteur ou l'institutrice qui a 23 ans n'aura pas suffisamment d'années de service pour atteindre le minimum vital de 18,000 francs, recevra néanmoins le traitement prévu à 23 ans par les présents barèmes.

Il en est de même des agents qui débutent à plus de 23 ans dans la carrière. »

WETSVOORSTEL

EERSTE ARTIKEL.

Het besluit 211 en het besluit 173, paragraaf B, worden ingetrokken.

ART. 2.

Artikel 29 van de wet tot inrichting van het lager onderwijs wordt gewijzigd als volgt :

« De gemeenteraad stelt de wedde der onderwijzers vast :

» Zij bestaat noodzakelijk uit :

1° voor alle onderwijzers : een basiswedde van 16,800 frank;

2° voor de schoolhoofden : een bestuursvergoeding vastgesteld op 2,400, 3,600 en 4,800 frank, naar gelang de school bestaat uit 1 tot 3 klassen, 4 tot 6 klassen of 7 en meer klassen.

De schoolhoofden die van het klasondericht worden ontlast, hebben recht op het bedrag van 4,800 frank.

Telkens de verkrijger het genot heeft van een lokaal, geleverd door de gemeente die zijn diensten bezigt, wordt de bestuursvergoeding met de helft verminderd. »

ART. 3.

Artikel 31 A wordt als volgt gewijzigd :

« Twee jaarlijksche verhoogingen van 600 frank, 5 tweejaarlijksche verhoogingen van 1,200 frank, 4 driejaarlijksche verhoogingen van 2,000 frank worden verleend.

De laatste driejaarlijksche verhoging zal nochtans 3,200 frank bedragen voor de onderwijzers die geen schoolhoofd zijn.

» Zij gaan in op 1 Januari of op 1 Juli van elk jaar. »

ART. 4.

Een paragraaf c aan artikel 31 toevoegen :

« De onderwijzer of de onderwijzeres die op 23 jaar niet voldoende dienstjaren telt om het bestaansminimum van 18,000 frank te bereiken, zal niettemin de wedde bekomen die op 23 jaar is voorzien door de huidige weddeschalen.

Hetzelfde geldt voor het personeel dat op meer dan 23 jaar de loopbaan betreedt. »

ART. 5.

Ajouter à l'article 31 B :

« Sont admissibles en vue des augmentations périodiques... le temps passé sous les drapeaux pour l'accomplissement du service militaire, les services rendus dans une administration publique. »

ART. 6.

L'article 33bis est modifié comme suit :

« Le traitement des institutrices gardiennes est fixé comme suit :

» Traitement de base, 1,500 francs; 2 augmentations annuelles de 500 francs; 6 augmentations biennales de 1,000 francs; 4 augmentations triennales de 1,500 francs.

» Toutefois, la dernière augmentation triennale sera de 2,750 francs pour les institutrices gardiennes non chefs d'école.

» Supplément de direction : 1-2-3 classes, 2,160 francs; 4-5-6 classes, 3,340 francs; 7-8 et plus, 4,320 francs. »

PROJET DE BAREME.
(Index 700)

	Instituteur et institutrice primaire	Institutrice frœbel
1.	16,800	15,000
2.	17,400	15,500
3.	18,000	16,000
5.	19,200	17,000
7.	20,400	18,000
9.	21,600	19,000
11.	22,800	20,000
13.	24,000	21,000
16.	26,000	15. 22,000
19.	28,000	18. 23,500
22.	30,000	21. 25,000
25.	+ 1,200 32,000	24. 26,500
		27. 28,000 + 1,000

ART. 5.

Aan artikel 31 B toevoegen :

« Komen in aanmerking met het oog op de periodieke verhoogingen..., de tijd doorgebracht onder de wapens voor de vervulling van den militairen dienst; de diensten bewezen in een openbaar bestuur. »

ART. 6.

Artikel 33bis wordt gewijzigd als volgt :

« De wedde der bewaarschoolonderwijzeressen is vastgesteld als volgt :

» Basiswedde van 1,500 fr.; 2 jaarlijksche verhoogingen van 500 fr.; 6 tweejaarlijksche verhoogingen van 1,000 fr.; 4 driejaarlijksche verhoogingen van 1,500 frank.

» Nochtans zal de laatste driejaarlijksche verhoging 2,750 frank bedragen voor de bewaarschoolonderwijzeressen die geen schoolhoofd zijn.

» Bestuursvergoeding voor 1, 2, 3 klassen : 2,160 frank, 4, 5, 6 klassen : 3,340 frank; 7, 8 en meer : 4,320 fr. »

ONTWERP VAN WEDDESCHAAL.
(Indexcijfer 700)

	Lager onderwijzer en onderwijzeres	Bewaarschool- onderwijzeres
1.	16,800	15,000
2.	17,400	15,500
3.	18,000	16,000
5.	19,200	17,000
7.	20,400	18,000
9.	21,600	19,000
11.	22,800	20,000
13.	24,000	21,000
16.	26,000	15. 22,000
19.	28,000	18. 23,500
22.	30,000	21. 25,000
25.	+ 1,200 32,000	24. 26,500
		27. 28,000 + 1,000

G. HOYAUX,
L. UYTROEVER,
L. HARMEGNIES,
Léo MUNDELEER,
L. PIERARD.